

Câu 1: (4 điểm) Đọc câu chuyện sau:

Chó và Hồ ly là đôi bạn. Chúng thường chơi với nhau. Rồi một ngày, cả hai gặp phải Thần chết. Thần chết nói: “Trong hai người, chỉ có một người được sống, hai người hãy oẳn tù tì đi, ai thua sẽ phải chết”. Cuối cùng Hồ ly chết. Chó khóc lóc ôm Hồ Ly đã chết nằm yên lặng trong lòng. “Đã nói là cả hai sẽ cùng ra búa, tại sao trong khi ta ra kéo thì người lại ra bao?”

(Trích “*Những câu chuyện ý nghĩa về cuộc sống*”, internet)

Viết một bài luận ngắn, trình bày suy nghĩ của em về một bài học nhân sinh được gợi ra từ câu chuyện trên.

Câu 2: (6 điểm) “*Đọc văn là một cách để con người mở rộng chiều kích tồn tại của mình, sống thêm nhiều cuộc đời khác, thông qua những mối tương giao tinh thần với nhân loại.*”

(Huỳnh Như Phương, *Hãy cầm lấy và đọc*, NXB Tổng hợp, TPHCM, 2016)

Anh/chị hiểu thế nào là “*mở rộng chiều kích tồn tại của mình, sống thêm nhiều cuộc đời khác*” khi đọc các tác phẩm văn chương? Bằng những trải nghiệm trong quá trình đọc tác phẩm, anh/chị hãy trình bày câu trả lời của mình.

ĐÁP ÁN

I. HƯỚNG DẪN CHUNG

Hướng dẫn chấm được xây dựng theo hướng đánh giá năng lực. Giám khảo cần chủ động nắm bắt nội dung trình bày trong bài làm của thí sinh để đánh giá một cách tổng quát. Cần linh hoạt khi vận dụng hướng dẫn chấm. Phát hiện và trân trọng những bài làm thể hiện tính sáng tạo, tư duy độc lập. Nếu học sinh làm bài theo cách riêng (không có trong đáp án) nhưng đáp ứng yêu cầu và có sức thuyết phục vẫn được chấp nhận.

Tổng điểm toàn bài là 10,0 điểm, điểm lẻ tính đến 0,25 điểm.

II. HƯỚNG DẪN CỤ THỂ

Câu 1 (4.0 điểm)

I. Yêu cầu về hình thức và kĩ năng:	0.25
<ul style="list-style-type: none"> - Nắm vững cách làm bài văn nghị luận xã hội rút ra ý nghĩa từ một câu chuyện. - Bài viết có bố cục đầy đủ 03 phần, kết cấu chặt chẽ, diễn đạt sáng rõ, trôi chảy; hạn chế tối đa việc mắc lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp. - Có những cách diễn đạt hay, hấp dẫn, văn phong giàu hình ảnh, cảm xúc. 	
II. Yêu cầu về nội dung, kiến thức:	
Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách nhưng cần hướng đến các ý sau:	
1. Giải thích vấn đề	1.0
<ul style="list-style-type: none"> - Lựa chọn và hành động của Chó: thoả thuận với Hồ ly cùng ra búa nhưng âm thầm ra kéo để nhận phần thua, tức nhận cái chết về mình. - Lựa chọn và hành động của Hồ ly: có hai khả năng: <ul style="list-style-type: none"> + Hồ ly tham sống nên đã không giữ thoả thuận với Chó, nó ra bao nhằm thắng Chó, dành phần sống về mình. + Hồ ly chủ động thay Chó tự chọn cái chết về cho mình bằng cách đi trước Chó hai bước. Nó ra bao vì biết Chó sẽ ra kéo, bởi nó biết Chó yêu thương mình. <p>→ Từ câu chuyện trên, học sinh có thể rút ra bài học nhân sinh nào hợp lí. Dưới đây là gợi ý:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Nếu hiểu theo nghĩa Hồ ly xấu thì bài học là: Dù ở trong hoàn cảnh nào, hãy cứ sống lương thiện. 	

<p>+ Nếu hiểu theo nghĩa Hồ ly tốt thì bài học là: Dù ở trong hoàn cảnh nào, hãy cứ sống cao thượng.</p>	
<p>2. Bàn luận vấn đề: Bài làm đưa ra kiến giải hợp lí, bàn luận thấu đáo là được.</p>	2.5
<p>Dưới đây là gợi ý cho hai bài học nhân sinh:</p> <p>2.1. Dù ở trong hoàn cảnh nào, hãy cứ sống lương thiện.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lương thiện là nghĩ và làm đúng với đạo làm người. - Sống lương thiện là cách tốt nhất để làm đẹp tâm hồn, nhân cách. - Sự lương thiện bao giờ cũng mang lại cho cuộc đời những điều màu nhiệm: thay đổi số phận, cảm hoá lòng người. - Mỗi người hãy bảo toàn sự thiện lương, cho dù gặp tình huống xấu nhất. Điều gì thiện, dù là điều nhỏ nhất, cũng nên làm. Điều gì ác, cho dù điều nhỏ nhất, cũng nên tránh. - Phê phán những người không giữ được sự thiện lương trong tâm khi đứng trước những lợi ích cá nhân. - Tuy nhiên, đôi khi con người cũng cần biết linh hoạt, hiểu đúng nghĩa của hai từ "lương thiện". Đôi khi phải ra tay tiêu trừ cái ác để bảo vệ những kẻ yếu thế bị bắt nạt, trở thành chỗ dựa cho những người yếu thế cũng là lương thiện. <p>2.2. Dù ở trong hoàn cảnh nào, hãy cứ sống cao thượng</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cao thượng là vượt hẳn lên trên những cái tầm thường, nhỏ nhen về phẩm chất và tinh thần. - Sống cao thượng để "mở rộng chiều kích tồn tại" của tâm hồn, tăng tầm hiểu biết, nảy nở những ý nghĩ nhân văn đẹp đẽ. - Sống cao thượng để góp phần thay đổi cuộc sống, xã hội theo hướng tích cực, khơi gợi lẽ sống đẹp cho người khác. - Khi trong lòng hướng đến những lẽ sống đẹp và luôn đấu tranh để vượt lên trên cái tầm thường là đã chạm đến lẽ sống cao thượng. - Phê phán những kẻ ích kỉ, giả dối, vô đạo đức. - Sống cao thượng để khiến ta bất chấp tất cả, hi sinh luôn bản thân, thậm chí lựa chọn cái chết. Vì thế, trước khi hành động, phải xem xét sự việc đó, lí tưởng đó có đáng để hi sinh hay không. Nếu đáng, chẳng hạn vì nghĩa lớn, thì không ngại ngần. Hãy thu xếp ổn thoả các mối quan hệ quan trọng với bạn, nhất là gia đình, để họ không quá hụt hẫng, mất mát khi bạn buộc phải hi sinh. 	
<p>3. Bài học nhận thức và hành động</p>	0.25
<ul style="list-style-type: none"> - Hiểu được sức mạnh của sự lương thiện. - Hiểu được sức mạnh của sự cao thượng. 	
<p><i>* Lưu ý: Xem xét cả hai yêu cầu về hình thức, kĩ năng và kiến thức để cho điểm.</i></p>	

Câu 2 (6 điểm)

<p>I. Yêu cầu về hình thức và kĩ năng:</p>	1.0
<p>Bài viết phải có bố cục đầy đủ; hệ thống luận điểm rõ ràng; biết vận dụng linh hoạt các thao tác lập luận để làm sáng tỏ luận điểm; kết cấu chặt chẽ, văn viết lưu loát, có hình ảnh và cảm xúc ; hạn chế tối đa việc mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.</p>	

II. Yêu cầu về nội dung:	
Học sinh có thể trình bày vấn đề theo nhiều cách, sau đây là một số ý cơ bản cần hướng đến.	
<p>1. Giải thích ý kiến</p> <p>- <i>Mở rộng chiều kích tồn tại:</i> mở rộng tầm hiểu biết, nhận thức, khơi dậy những ý nghĩ, những tình cảm ta chưa có, tiếp nhận những giá trị tinh thần, những luồng tư tưởng mới của nhân loại để phá vỡ giới hạn của tâm hồn.</p> <p>- <i>Sống thêm nhiều cuộc đời khác:</i> cảm nhận trọn vẹn thế giới nội tâm của con người, đồng cảm với những cuộc đời, những thân phận.</p> <p>=> Vấn đề lí luận: giá trị, chức năng của văn chương.</p>	2.0
<p>2. Bình luận ý kiến</p> <p>- Văn học bắt nguồn từ hiện thực đời sống, là cái kho chứa khổng lồ những tri thức về đời sống xã hội. Từ chất liệu cuộc sống, văn học dễ dàng tái hiện lại quá khứ, một giai đoạn, một thời đại, một giai cấp, tầng lớp, thậm chí văn học cung cấp những tri thức có giá trị về lịch sử, kinh tế, quân sự, văn hóa... Nhờ vậy, văn học giúp con người mở rộng tầm hiểu biết về tri thức của mình.</p> <p>- Bản chất của văn học là nhận thức và phản ánh đời sống theo quy luật của cái đẹp, tạo lập những tình cảm đẹp đẽ. Nhà văn không chỉ nói những điều mắt thấy tai nghe mà còn nói những điều lớn lao, mới mẻ, từ đó nâng lên thành những giá trị phổ quát. Nhờ vậy, văn học giúp con người dễ tiếp nhận những giá trị tinh thần của nhân loại và dễ khơi gợi sự đồng cảm từ độc giả.</p> <p>- Đối tượng và mục tiêu của văn học là con người. Thế giới tình cảm, tư tưởng của con người luôn được văn học phản ánh bằng một dạng ngôn từ đặc trưng, ngôn từ của cảm xúc. Trong quá trình đọc, độc giả vừa bị tác động vừa nỗ lực tìm kiếm những giá trị. Vì thế mà qua văn học, con người bắt gặp nỗi lòng mình cũng như nỗi lòng của người khác để cùng vui, cùng buồn.</p>	5.0
<p>3. Chứng minh: Học sinh chọn một số tác phẩm để làm rõ những ý sau:</p> <p>- Đọc văn để mở rộng hiểu biết, hiểu biết về tri thức và hiểu biết về tâm hồn, để có những trải nghiệm mới mẻ về đời sống tinh thần.</p> <p>- Đọc văn để biết đồng cảm, biết yêu thương, trân trọng những giá trị tinh thần của con người.</p>	3.0
<p>4. Đánh giá chung</p> <p>- Khẳng định vai trò quan trọng của văn chương cũng như vai trò của nhà văn trong quá trình sáng tạo. Từ đó nhận thức được nhiệm vụ của người đọc trong quá trình tiếp nhận văn học.</p>	1.0
* Lưu ý: Xem xét cả hai yêu cầu về kĩ năng và kiến thức để cho điểm.	